

Ա. ՅԱԿՈԲԻ ՆԵՐՍԵՆ

Ա. Վարդանանց առին առիթով (10 Փետրվար՝ ըստ Նոր Տամարի), որ անևան տօնն է ազգի վեհափոխ Հայրածնին, հետեւ շնորհիրը յշտած է Մայր Աթոռ

Առուսապեմ, Յ Փետրաւ 1983

Ն. Ա. Օծուրիին Տ. Տ. Պաղպեն Ա.

Կարողիկոս Ամենային Հայոց

Ս. Եղիսիմին

Զերք Մբրուրեան անուանակոյուրեան աօմին ուրախ առիթով, հանեցել ընդունիլ մեր, Ա. Յակոբեանց Միաբանուրեան և Սաղմանայ համայնքի շեմագին ընհաւուրիքինները, երկար ու եղանակի օրենք լաւագոյն բարեմաղրուրիններով հանդեռէ:

**ՆՀԻՆԸ ԱՐՔԻԱԿԱՆ ՏԵՇՏԵԱԿԱՆ
Պատմարի Հայ Առուսապեմ**

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ Ք-ԲԵՄԱԿԱՆ Ք

* Եր. 1 Յուն. 1983. — Ա. Արքուն քաջ. Անոյ: Ա. Պատմարագը մատուցուեցաւ ի Ա. ԳԵԼԻ-ԲԵՐԻ ժամանակն էր Հոգչ. Տ. Վաղարեն Արդ.:

Օ Կիր. 2 Յուն. — Ա. Պատմարագը մատուցուեցաւ ի Ա. Յակոբը ժամանական Վերաբեր Յավակերեան: Ա. Պատմարագը ընթացքին, Լուսարարապետ Գերչ. Տ. Գարեգինին Արքեպիսո. Աւագ Սարկաւագ ձեռնազրեց ժամանք. Պարքարակի և Հնաւայարանի Փոխհետական Տիկը Արդ Գուլյայեանը:

* Դշ. 5 Յուն. — Ա. Յակոբի Հայութը Հայութ նախագահուց Մայր Տաճարին մէջ պատըւած Հանդիսաւոր նախատեսակին և թագուհու բարերացաւ Պատմարաբառան:

* Եշ. 6 Յուն. — Ա. Տաճարի մարգարեն և Յակոբ Տաճանդոր (Յօն Առաքեական Ա. Արօնյան Եռաւանակի): Հստ ովկուրեան, Շփաքի իրարձուար ատեն, Ամեն. Ա. Պատմարագը Հայութը, շուրջառ և մեմորու առած, բարձրացաւ նետառներոր Ամեսէի պատուանգանին, ուր ապա աշակեմբայրով ընդունեց Միաբանութեան շնորհաւութիւններ միաբանութեան Ամառապետ Ֆեռարապետ կամաց մարդու մազանքին ընթացքին, Լուսարարապետ Գերչ. Տ. Գարեգինի Արքեպիսու մանաւոր բարեմաղրութիւնները առաջ Ամենապատութեան բարօր կենաց և արկշատութեան համար Օրուան հանդիսաւոր Ա. Պատմարագը՝ Աւագ Ան-

դանին վրայ մատոյց և առնելի սուրբերուն առանի քարոզեց Պատր. Փօխանորդ Գերչ. Տ. Կիրքի նոր Նախագահուց Լուսարարապետ Սրբազնեց նախագահուց վասն հանդիպեցալ Պատրիարքաց կատարուած հոգեհանգիստին և Արք. 7 Յուն. — Նախատեսակին ի Ա. Յակոբ նախագահուց Ամեն. Ա. Պատմարագը Հայութը ծննին բարգաւառակիր Հայութը էին Հոգչ. Տ. Տ. Վահեկ և Համբարձում Արքանները:

* Եր. 8 Յուն. — Ա. Սակիմանսի նախակայիսի: Բառ ովկուրեան, առաւանեան ժամերգուառ թեան ընթացքաւ կատարուացաւ Ամրկաւացաւ Հանդէւուր: 4 Աստիաւական յարկաները պահապացին յիշտառակ իրենց մատիզարին ներկայ էր Ամեն. Ա. Պատմարագը Հայութը Ա. Պատմարագը՝ Ամենապատու Ա. Սակիմանսի ուղարկուին վրայ մատոյց Հոգչ. Տ. Կամիստա Արք. Եղիսկերեան:

— Երեկոյեան, Սարկաւադաց տօնին առիթով, ժամանէ, Վարժերանի նախարարէն մէջ կայցաւ: Միաբանութան միթրէիք, ուր Ամեն. Ա. Պատմարագը Հայութը յարգաւական իր խօսքը ըրու Սարկաւագներուն և առներուն, ուրնց եղագին տօնին շարահիններէն:

* Կիր. 9 Յուն. — Ա. Պատմարագը մատուցուեցաւ ի Ա. Յակոբի նախամատարան մէջ ժամանարուն էր Հոգչ. Տ. Հայութի Արելայ Գալյայեան: Բարգաց Գերչ. Տ. Կամի նոր Ամենայեան: Միթրէմանաց Արք. Վարժարանի աշակերտութիւնը նացաւ: Ա. Հաղորդաբիւն:

— Նախատեսակին ի Ա. Յակոբ նախագահուց Գերչ. Տ. Դաւիթ եպիսկոպոս:

* Օ Կիր. 10 Յուն. — Ա. առանցինց Պետրոսի նոր Պատմարագը տօնին առիթով, Ա. Պատմարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի Ա. Պատմարու վերնամատարան մէջ, ժամանարուն էր Հոգչ. Տ. Վաղարեն Արդ.:

— Կայսէ Արք, Ամեն. Ա. Պատմարագը Հայութը, ի Կայսէ Արքան նախարարանի նախամատարանին անդամաններէն ետք թափորսկ Բարձրացաւ: Պատմարագը բարձրացաւ:

* Գշ. 11 Յուն. — Ա. Պետրոս Ոթուանն Յակոբ առանցինց Եղիստանն եւ Յովհաննու և Ետառանին և Բարձրացաւ Ա. Ամենայեան պահոց: Ամեն. Արք. Պատմարագը Հայութը մատոյց ըրուաց Ամառ Տաճար, և հանդիսաւոր նախատեսակին նախագահանել ետք թափորսկ Բարձրացաւ:

* Դշ. 12 Յուն. — Ա. Պետրոս Ոթուանն Յակոբ առանցինց մատուրան մէջ և ապա, ամսութանիի տակ և կենաց Փայտի մատուրան ի Ճեռին, նախագահուց Մայր Տաճար մէջ կատարած երրադարձ մեծաւանդէր Բագրիսին: Եթեոյ բոլորն ալ երդեցողութեանը բարձրացաւ Պատմարագը բարձրացաւ:

* Եր. 14 Յուն. — նոր Տափի (Կապան): Հայ ովկուրեան, ի Ա. Յակոբ պատմարագը ժամանական մատուցուեցաւ Հոգչ. Տ. Խուրեն պահուի Ամեն. Սովորակինեան:

(Հոգչ. Տ. Խուրեն պահուի Կ'երպի միթրունի այս թիւն 28 բր էլին վրայ): Ապա, օրինացէք զծէր:

* Ա. Պատմարագը շարահինն երգեցողութեամբ, բու-

• Եր. 5 Փետր. — Հայրապետցն Արանսի և Կիւրիկ: Ս. Գատարադը մատուցուեցաւ ի Ս. Գլխադիր գամարարն էր Հոգչ. Տ. Վազգեն Արզ. Դարայեան:

• Կիր. 6 Փետր. — Ս. Գատարադը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութիւն, մեր վերնամատարան մէջ: Ժամարարն էր Հոգչ. Տ. Կամբառ Արզ.:

• Եր. 12 Փետր. — Գիշերի Անոնամարանին: Ս. Գատարադը մատուցուեցաւ ի Ս. Գլխադիր: Ժամարարն էր Հոգչ. Տ. Համբարձում Արզ.:

• Կիր. 13 Փետր. — Ս. Գատարադը մատուցուեցաւ ի Ս. Յակոբ: Ժամարարն էր Հոգչ. Տ. Կամբառ Արզ.:

• Եր. 19 Փետր. — Ուղուց եւ բառաց Ո. Գր. Լուսաւորին: Ս. Գատարադը մատուցուեցաւ ի Ս. Գլխադիր: Ժամարարն էր Հոգչ. Տ. Հայրիկ Արզ. Պողոսիան:

• Եր. 20 Փետր. — Ս. Գատարադը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութիւն, մեր վերնամատարան մէջ: Ժամարարն էր Հոգչ. Տ. Վազգեն Արզ. Դարայեան:

• Ուր. 25 Փետր. — Նախատօնեակին ի Ս. Յակոբ Նախադահեց Գերլ. Տ. Դաւիթ Սպոս.:

• Եր. 26 Փետր. — Ս. Թաղեսի առամելոց և Առանսի կուսին: Ս. Գատարադը մատուցուեցաւ ի Ս. Գլխադիր գամարարն էր Հոգչ. Տ. Վանիկ Արզ. Մակառարեան:

— Ամեն. Ս. Գարբիարք Հայրը նախագահեց Մայր Տանըրին մէջ պաշտամած Տեսանընդառաջի մեծանանդ նախատօնեակին և անոր յաջորդող տաղան ևննդատամատիին:

— Գերլ. Տ. Կիւրեղ Սպոս. Նախադահեց գիշերասկրին, Մայր Տանըրին մէջ պաշտամած մէկեցէի և Հայուն կարգիսուն:

— Երբէ որերէ ի վեր գրեթէ անընդհատ շարումնակուու փոխորին ու ծինահատուն անձրեց թոյլ չտաւին ոք այս տարի տղաքը կրակ վասէին ժամանաւուաց խալավայրին վրայ:

• Կիր. 27 Փետր. — Ցանկնամատաւ և Բատեկնան Առաջանոր պահոց: Օրուան հանդիպաւար Ս. Գատարադը՝ Մայր Տանըրի Աւագ Սեղանին վրայ մատայց Գերլ. Տ. Կիւրեղ Սպոս. Գարբիեան:

• Ուր. 4 Մարտ. — Խեանա Սնիմուն մարգարիտ: Առաւուուն, Մայր Տանըրին մէջ կարգացուեցաւ Յովիանոս Մարգարիտ գիրը:

— Նախատօնեակին ի Ս. Յակոբ նախագահեց Գերլ. Լուսարարապետ Մրրազանը:

• Եր. 5 Մարտ. — Ս. Սարգսի օրավարին: Ս. Գատարադը մատուցուեցաւ Մայր Տանըրի Ս. Յարզիսի մատրան մէջ, որ նախագուուն է Ս. Աթոռոյս Գանձաւան ժամարարն էր Հոգչ. Տ. Թուրեն Վրդ. Ռովակիմեանն Բառ սպիրութեան, հոգիւնանդատան պաշտոն կատարուեցաւ Մարգիս ինթուպէնին հոգուն համար, նախագահաւեմբեամբ Լուսարարապետ Ս. Հօրի:

• Կիր. 6 Մարտ. — Ս. Գատարադը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութիւն, մեր վերնամատարան մէջ: Ժամարարն էր Հոգչ. Տ. Կամբառ Արզ. Շերպիմեան:

• Եր. 12 Մարտ. — Խանճակայ Պարեիի նայրացիին: Ս. Գատարադը մատուցուեցաւ ի Ս. Գլխադիր ժամարարն էր Հոգչ. Տ. Հայրիկ Արզ. Դարայեան:

• Կիր. 13 Մարտ. — Ս. Գատարադը մատուցուեցաւ ի Ս. Յակոբ, Ս. Կոտուածածնայ խրանին վրայ: Ժամարարն էր Հոգչ. Տ. Սևան Վրդ. Ղարիպեան:

• Դւ. 16 Մարտ. — Վարդանանց մեծահանգիս նախատօնեակին ի Ս. Յակոբ նախադահեց Գերլ. Լուսարարապետ Մրրազանը:

• Եւ. 17 Մարտ. — Վ. Կարպանց օրավարուց մեր 1038 կվայիսի (Յասական մելուց իւ ոչ ազգային): Այս տօնը Ս. Աթոռոյս մէջ նկատուած է տօնը ժառանգաւոր սաներուն: Երբ այդ, Մայր Տանըր Աւագ Սեղանին վրայ պատարգեց Վարդարապետի Տեսուչը՝ Լուսարարապետ Գերլ. Տ. Դարեկիմի Արքեպոս: Դարանեանն, որ իր քարոզին մէջ վեր առաւ Աւարայրի հերոսներուն մօտ աղդամիրութեան, կրօնասիրութեան և զոհուութեան պին: Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի անուն տօնին առիթով, ինչպէս նաև հոգիւնանդատան պաշտոն, որուց նախադահեց Գարու: Փախանորդ Գերլ. Տ. Կիւրեղ Սպոս. Դարբեկան: Ժամանակառուներ Ս. Հաղորդութիւնն ստացան իրենց Տեսչին ձեռէն:

• Ուր. 18 Մարտ. — Բառ սպիրութեան, Ս. Գատարադը մատուցուեցաւ Ասորուց Ս. Մարկոս աւետարանի եկեղեցուն մէջ: Ժամարարն էր Հոգչ. Տ. Սոնիկ Արզ. Որդիքեան: Երբ ու գարդի թափօրիները գիշերաւորեց իւ քրիստոնէական բարեկաչտութեան մասին քարոզից Հոգչ. Տ. Սևան Վրդ. Ղարիպեան, որ տօւան նաև պատարգական Մրրազայրին: Ապա Սահաբան Հայութ Կիւրեղ Արքեպոսի կայսերական Ասորուց Հոգչ. Տեսչին:

• Եր. 19 Մարտ. — Կ. Պոլոյ Ս. Գողովոյն (381): Ս. Գատարադը մատուցուեցաւ ի Ս. Գլխադիր ժամարարն էր Հոգչ. Տ. Վանիկ Արզ. Մակառարեան:

— Երեկոյան ժամերգութեան ընթացքին, Մայր Տանըրի խարաններն ու գեղեցիկ որբանները գարգաւորութեան: Ս. Գատարադը Հայրը քաշէն Աւագ Մարտինին վարդապետը:

• Եր. 20 Մարտ. — Բառ Աթանասի Փակեալ-խորանի Ս. Գատարադը մատուցուեցաւ Մայր Տանըրի Աւագ Սեղանին վրայ: Ժամարարն էր Հոգչ. Տ. Վազգեն Արզ. Դարայեան: Համաւոր ու սպիրութեան համաձայն, Դարապետն էր Գերլ. Լուսարարապետ Մրրազանը:

• Եր. 22 Մարտ. — Սկիզբ կարգաց Սեմի պահոց: Առաւուուն, Մայր Տանըրին մէջ պաշտամատիւնը առաջին ժամանակառուներ կարգաւուած էր Երեկոյան առաջին ժամանակահանր:

• Ուր. 25 Մարտ. — Նախատօնեակի պաշտամատիւնը Մայրավանքի Ս. Թորոս եկեղեցուց մէջ, որ Ձեռադրաբաւուն է Ս. Աթոռոյս: Հանգիւնական էր Զերաբեկյան Վարդ. Դարբեկան: Դարայեանը Արքեպոս:

• Ուր. 26 Մարտ. — Սկիզբ կարգաց Սեմի պահոց: Առաւուուն, Մայր Տանըրին մէջ պաշտամատիւնը առաջին ժամանակառուներ կարգաւուած էր Երեկոյան առաջին ժամանակահանր:

• Ուր. 27 Մարտ. — Սկիզբ կարգաց Սեմի պահոց: Առաւուուն, Մայր Տանըրին մէջ պաշտամատիւնը առաջին ժամանակառուներ կարգաւուած էր Երեկոյան առաջին ժամանակահանր:

• Ուր. 28 Մարտ. — Սկիզբ կարգաց Սեմի պահոց: Առաւուուն, Մայր Տանըրին մէջ պաշտամատիւնը առաջին ժամանակառուներ կարգաւուած էր Երեկոյան առաջին ժամանակահանր:

• Եր. 26 Մարտ. — Ս. Թեղարափ զօտավարին: Ս. Գատարաբեց մատուցուեցաւ ի Ս. Թեղարափը մամարարէն էր Հոգչ. Տ. Հայրիկի Արելայ:

— Կէսօրէ ետք, Ամեն. Ս. Գատարաբեց հօր դիմարարենքամբ, Միաբանութիւնը էլքաշափառով մատք դորձեց. Ս. Յարութեան ծանար, ուր մեր վկրնամատրան մէջ պաշտօնած ժամերդութեան նախագաւեց Գերը. Տ. Կիւրեղ նպա: Ազա կատարուեցաւ Տօքրինական Սըրբատեղեաց այցելութեան հանդիսաւոր թափօք Տաճարէն ներկա Թափօքաբեան էր Հոգչ. Տ. Համբարձում Արդ. Քէշիւեան:

• Կիր. 27 Մարտ. — Արտաման Կիրակի: Գիշերային ետք առաւտեան ժամերդութիւնները պաշտօնացն ի Ս. Գատարաբեց մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութիւն, մեր վկրնամատրան մէջ: Ժամարարը էր Հոգչ. Տ. Աւան Վրդ. Հարիպեան: Ազա կատարուեցաւ եռադարձ մեծաւանդէս թափօք Թրիսոսոսի Ս. Գիշերամանին և Պատաստեալայն չուրչ, նախագաւութեամբ Ամեն. Ս. Գատարաբեց Հօր: Թափօքանք երգեցին Ալլակերպութեան շարականներ:

• Գլ. 29 Մարտ. — Մեծ Գանց առաջին Հոկտեմբին ի Ս. Հրեշտակապետ քարոզեց Հոգչ. Տ. Խորեց Վրդ. Ցովակիմեան:

• Ել. 31 Մարտ. — Մեծ Գանց առաջին Հոկտեմբին ի Ս. Հրեշտակապետ քարոզեց Հոգչ. Տ. Գարեգին Արքեպոս. Գաղանճեան:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆՔ

• Եր. 8 Յուն. — Օրթոսոք նկեղեցւոյ Ա. Ծննդեան տօնին առիթով, Կէսօրէ առաջ, Ամեն. Ս. Գատարաբեց Հայրը, ի գումար Միաբարեան, չնորհաւորական այցելութեան դիոս Յունաց Ամեն. Ս. Գատարաբեցին Խոկ Գատարափանորդ Գերը. Տ. Կիւրեղ նպա: Հոգչ. Հայրերու ընկերակացներեամբ, այցելեց Հոպէշաց Գերը. Տպիսկին, Բուռն գանձք Հոպէշի Մեծաւորին և Խորեց Ամենական նկեղեցւոյ Հովինին:

• Կիր. 16 Յուն. — Ս. Ծննդեան տօներուն առիթով, Ներմակ Բուռն նկեղեցւոյ Հովին Հայր Անքանի Կրապպէի հոգէսէ, Russian Excavationsի մէջ արքած ընկերական ներկայ եղան Աւադ Թարգման Հոգչ. Տ. Աւան Վրդ. Հարիպեան և Բարտուղար Տիրը Գէորգ Հինդիւեան:

• Բլ. 17 Յուն. — Երեկոյեան ուշ առեն, Ս. Արտ ժամանեց Ռումանիայ և Գուլկարիոյ Հայոց Առաջնորդ Գերը. Տ. Տիրայր Արքեպոս. Մարտիկան և Ս. Ծննդեան տօները մեր մէջ անցընելէ ետք մեկնեցաւ Գետր. ի սկզբները:

• Ել. 20 Յուն. — Մեր Ս. Ծննդեան տօնին առիթով, Կէսօրէ առաջ, Գատարաբեան անցելութեան եկան յաշորդարիոյ Հայոց Ամեն. Ս. Գատարաբեանը, Յարանչիկեանց Գերը Կիւրելաբար, Հապէշաց և Յոյնկարութիկներու Սպիտսկուսները, բուրուն ալիքնենց Միաբարեան անցաներով, Անկիլքան և

Լուսերական համայնքներու Եպիսկոպոսները, Հայ-Կաթոլիկներու, Մարտինիաներու, Խոռոչ վանքի, Ճերմակ Խուսերու և Տարմիսին Արբայարանի Մեծաւորները, Խումանացիներու Հովիլը և պետական բարեկամունքն գէմքերը: Խոկ Հիւպատոսներ այցի եկան յաջորդ օրը:

• Կիր. 13 Փետր. — Կէսօրէ առաջ, Մարտնիթ նկեղեցւոյ մէջ, Յ Փետրուարին զուգադիպած Ս. Մարտինի տօնին առիթի մատուցուած նպիլապուկան Ս. Գատարաբեցի և յաջորդը ընդունելութեան ներկայ գանձեցան Գերը. Տ. Խումիթ նպա: Սահակեան և Հոգչ. Տ. Յարուն Արդ. Քալէմտէրեան:

— Երգեց Ամեն. Ս. Գատարաբեց Հօր, Գատրու Փետրանորդ Գերը. Տ. Կիւրեղ Նպիլը: և Աւագ Թարգման Հոգչ. Տ. Աւան Վրդ. ուղարկութեան կիրանան, մասնակցելու համար Հորեցաբարի, Յ Փետրուարին զախեանած Մեծի Տան Կիւրեղի կիր Կարպէկն Տ. Տ. Խորէն Արդ. Կիւրեղին Յօման և Թարգման արքիքրան, որոն պիտի կատարուեն Անթիւսանի Մայր Տամարին մէջ, Քլ.

• 15 Փետր.ին: Վերաբարձան 20 Փետր.ին:

• Ար. 18 Փետր. — Կէսօրէ ետք, Հոգչ. Տ. Վախին Արդ. Ներկայ եղան Ֆարանիսկաններու նկեղեցին մէջ կատարուած Իրան Ապու ԵՄԱՀէ Թուրքմանի յուղարկանուրութեան: Հանդուցեալը, ազգա Ղոտի (յետոյ յարած Կաթոլիկութեան), 56 տարիներ ժառայած է Ս. Արքույթ Տպարանին, իրեն առանձինաբարդ Կազմարար, հանեկուզի իր օրը հետքերուն:

• Գլ. 22 Փետր. — Ս. Աւանուի երեց Սիմառաներէն Հոգչ. Տ. Յովսէփ Ս. Վրդ. Մամուր Ժամանեց նկեղեցսէն: Մեկնեցաւ 10 օր ետք:

• Եր. 26 Փետր. — Ս. Աւանուի Միաբան Գերը. Տ. Դաւիդ Նպա: Սահակեան, որ իրը կէտարիէ ի վեր հոս էր, մեկնեցաւ Ֆրանուա:

• Կիր. 13 Մարտ. — Թանթարէի Հքիւմէնիկ Կերդունի հրմանարեն տասնամեակի առիթութիւնութիւնը ներկայ եղան Գերը. Տ. Կիւրեղ նպա: և Տիրոր Գ. Հինդիւեան:

• Բլ. 14 Մարտ. — Ամեն. Ս. Գատարաբեց Հօր այցելեց Վասիկանի Արևելեան նկեղեցիներու Խորեւրդի Վարիչ Հայր Տիրֆիք:

• Բլ. 21 Մարտ. — Մեծ Գանց առաջին օրուան առիթով, Ժառանց Սահակը և Սպարկաւագն պատոյտի գացին Էյն-Տիւրաբ:

• Ար. 25 Մարտ. — Յաւնաստանի Անկախութեան 102րդ տարեկարձի և Հիւպատոս Պր. Վայուտիսի քաղաքէն տեղափոխուելու արթներով, Խոթըրքամինէնը լուց պատուի մէջ առընդունելութեան ներկայ գանձեցան Ամեն. Ս. Գատարաբեց Հայրը, Գերը. Տ. Կիւրեղ նպա: Հոգչ. Տ. Աւան Վրդ. և Տիրոր Գ. Հինդիւեան:

• Բլ. 28 Մարտ. — Հըեկից Գառեգի (Բաղարակերաց) տօնին առիթով, Ամեն. Սըր. Գատարաբեց Հայրը ընորհաւորական հեռացիքներ յլկց նախագան իցնաք նավսէի, Վարչապետ Մէնահէմ Գէկինի և այլ պետական գէմքերու